

PILAR III

2013

Oppdatert pr. 31.desember 2013
Vedtatt av styret 12.02.2014

Innholdsfortegnelse	Side
1 Innledning og formål med dokumentet	3
2 Konsolidering	
2.2 Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper m.v	3
3 Ansvarlig kapital og kapitalbehov	4
3.1 Ansvarlig kapital	
3.2 Kapitalkrav	
4 Kredittrisiko og motpartsrisiko	6
4.1 Definisjon av mislighold og verdifall	
4.2 Metode for beregning av nedskrivninger	
4.3 Fordeling på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder	
4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid	
4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantiansvar	
4.6 Endring i nedskrivninger på utlån og avsetninger på garantiansvar	
4.7 Bruk av offisiell rating til kapitalformål	
4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav	
4.9 Motpartsrisiko knyttet til derivater	
5 Egenkapitalposisjoner	11
6 Renterisiko	11
7 Styring og kontroll av risiko	12
7.1 Formål og prinsipper for ICAAP	
7.2 Styring og kontroll av enkeltrisikoeer	
7.2.1 Kredittrisiko	
7.2.2 Likviditetsrisiko	
7.2.3 Markedsrisiko	
7.2.4 Operasjonell risiko	
7.2.5 Konsentrasjonsrisiko	
7.2.6 Eiendomspriserisiko	
7.2.7 Forretningsrisiko	
7.2.8 Strategisk risiko	
7.2.9 Omdømme risiko	

1 Innledning og formål med dokumentet

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriftens del IX (pilar 3).

Pilar 1, er et minimumskrav til ansvarlig kapital på minst 9 % av beregningsgrunnlaget.

Pilar II, krav om at bankene har en prosess (ICAAP) hvor de vurderer kapitalbehovet i forhold til bankens risikoprofil, og utarbeider en strategi for å vedlikeholde kapitaldekningen innenfor de rammer som besluttes. Denne prosessen blir overvåket/evaluert av tilsynsmyndighetene.

Pilar III, er et krav om at finansiell informasjon om bankens kapitaldekning og ICAAP prosess offentliggjøres.

Alle tall i dokumentet er pr 31. desember og rapporteres i hele tusen kroner med mindre annet fremgår.

Selbu Sparebank benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Standardmetoden innebærer at det benyttes standardiserte, myndighetsbestemte risikovekter ved beregningen av kapitalkravet. Ved beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden, som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til gjennomsnittlig inntekt siste tre år.

Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

Det vises for øvrig til annen litteratur for en nærmere beskrivelse av kapitaldekningsreglene.

2 Konsolidering

2.1 Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv

Selskaper som er delvis konsolidert – egenkapitalmetoden

Navn	Antall aksjer	Bokført verdi	Eierandel	Andel av stemmerett	Forretningskontor	Type virksomhet
Selbu Sparebankgården AS	12928	10.744	100 %	100 %	Trondheim	Eiendom
Selbu Sparebankbygg ANS	14000	12.039	100 %	100 %	Selbu	Eiendom
Bjørkhov-Eiendom AS	2400	3.514	100 %	100 %	Selbu	Eiendom

3 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

3.1 Ansvarlig kapital

Tabellen viser kjernekapital og tilleggskapital pr. post. Beregningsgrunnlaget er beregnet etter reglene i kapitalforskriften.

Spesifikasjon av ansvarlig kapital

	Morbank	Konsern
Kjernekapital:		
Sparebankens fond	299.081	299.081
Statens Finansfond, fondsobligasjoner	49.517	49.517
Annen egenkapital		4.852
Fradrag i kjernekapital:		
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser	5.868	5.868
Goodwill, utsatt skattefordel og immat.aktiva	128	1.101
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	33.085	33.085
Sum netto kjernekapital	309.517	313.396
Fradrag i tilleggskapital:		
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	33.085	33.085
Sum tilleggskapital	33.085	33.085
Sum kjernekapital	342.602	346.481
Kapitaldekning	17,72 %	17,88 %

3.1 Kapitalkrav

Tabellen nedenfor viser kapitalkrav for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalkravsforskriften. I tillegg vises kapitalkrav for motpartsrisiko og operasjonell risiko samt det samlede kapitalkravet.

Engasjementskategorier	Morbank	Konsern
Stater og sentralbanker	-	
Lokale og regionale myndigheter	29	29
Offentlig eide foretak	793	793
Multilaterale utviklingsbanker	-	
Internasjonale organisasjoner	-	
Institusjoner	7.009	7.009
Foretak	22.112	18.097
Massemarkedsengasjementer	0	0
Engasjementer med pantesikkerhet i bolig	84.685	84.685
Forfalte engasjementer	1.608	1.608
Høyrisiko-engasjementer	-	
Obligasjoner med fortrinnsrett	1.219	1.219
Andeler i verdipapirfond	48	48
Øvrige engasjementer	13.962	18.561
Sum kapitalkrav for kredittrisiko	131.465	132.050
Kapitalkrav for motpartsrisiko		
Kapitalkrav for operasjonell risiko	11.691	11.586
Fradrag ansvarlig kapital i andre finansinst.	- 3.428	-3.428
Sum kapitalkrav	139.728	140.208

4 Kreditrisiko og motpartsrisiko

4.1 Definisjon av mislighold og verdifall

Definisjon misligholdte engasjement:

Et engasjement anses for å være misligholdt når kunden ikke har betalt forfalte terminer på utlån innen 90 dager etter forfall eller når overtrekk på rammekreditt ikke er inndekket som avtalt innen 90 dager etter at rammekreditten ble overtrukket.

Definisjon øvrige tapsutsatte engasjement:

Et engasjement anses for å være tapsutsatt, selv om det ikke er misligholdt ennå, når det er blitt identifisert objektive bevis på verdifall.

Definisjon verdifall:

Utlån og garantier vurderes etter "Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner av 21.12.2004". Utlån måles ved første gangs balanseføring til virkelig verdi (lånebeløpet som er overført til kunden). Ved senere måling vurderes utlånets balanseførte verdi ved første gangs måling justert for mottatte avdrag og eventuell nedskrivning for tap. Dersom det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall, foretas nedskrivning for verdifallet. Banken har utarbeidet egne retningslinjer for nedskrivning for tap på utlån og garantier. Retningslinjene omhandler hovedsakelig følgende dimensjoner:

- Personmarked/bedriftsmarked
- Vesentlige/uvesentlige engasjement
 - * Grenseverdi personmarked: 3,0 mill. kroner
 - * Grenseverdi bedriftsmarked: 10 mill. kroner
- Misligholdte/ikke misligholdte engasjement
- Risikoklasser

Kriterier for beregning av nedskrivninger på individuelle utlån er at det foreligger objektive bevis for verdifall. Objektive bevis på at et utlån har verdifall inkluderer, ifølge utlånsforskriften, observerbare data banken har kjennskap til om følgende tapshendelser:

- a) Vesentlige finansielle problemer hos debitor.
- b) Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd.
- c) Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor.
- d) Det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debtors bo blir tatt under konkursbehandling.
- e) Hendelser knyttet til engasjement som "akutt" øker underdekning i sikkerheter vesentlig.

4.2 Metode for beregning av nedskrivninger

Nedskrivningsbeløpene beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer. I nåverdiberegningene benyttes løpende effektiv rente. Ved beregningen av de fremtidige kontantstrømmene, vurderes sikkerhetene til påregnelig salgspris fratrukket salgskostnader.

Identifiseringen av tapsutsatte engasjement tar hovedsakelig utgangspunkt i tapshendelser som foreligger på balanse dagen, men objektive bevis på manglende fremtidig oppgjørsevne hos debitor vurderes også. Banken foretar kvartalsvise vurderinger av vesentlige engasjement med tanke på individuelle og gruppevise nedskrivninger.

Nedskrivning på grupper av utlån foretas med utgangspunkt i historiske data for tap. Banken har delt utlånene i grupper med tilnærmet like risikoegenskaper og det er beregnet en faktor for nedskrivning pr. gruppe.

Følgende grupper benyttes:

- Personkunder
- Primærnæringer
- Industri
- Bygg/Anlegg
- Varehandel, hotell
- Transport/kommunikasjon
- Eiendomsdrift/finansiell tjenesteyting
- Tjenesteytende næringer
- Øvrige næringer

4.3 Fordeling på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter individuelle nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper, geografiske områder og typer av motparter

Type motpart	Utlån og fordringer	Garantier	Ubenyttede kreditter	SUM
Personkunder	2.038.687	198.998	129.969	2.372.319
A-Primærnæring	96.541	125	13.450	110.116
B-Bergverksdrift og utvinning	0			0
C-Industri	34.808	17.119	4.138	63.024
D-El.,gass-,damp og varmtvannsforsyn.	8.188	0	12.511	20.699
F-Bygg og anlegg	78.614	16.794	39.337	134.745
G-Varehandel, rep.av motorvogner	47.914	5.203	5.393	62.974
H-Transport og lagring	30.138	3.608	2.717	36.463
I -Overnattings. og serveringsvirksomhet	6.346	50	127	6.523
J-Informasjon og kommunikasjon	695	220	289	1.204
K-Fin.- og forsikringsvirksomhet	9.625	53	4.773	14.451
L-Oms. og drift av fast eiendom	228.695	5.398	22.577	256.670
M-Faglig, vitensk. og teknisk tj.yting	47.570	528	1.376	49.574
N-Forretningsmessig tjenesteyting	3.493	75	607	4.175
O-Off.adm., trygdeord. underlagt off.forvaltn.	0		9.000	9.000
P-Undervisning	28.806	136		28.942
Q-Helse- og sosialtjenester	7.545	61	5	7.611
R-Kulturell virksomhet, fritidsaktiviteter	7.623	91	276	8.214
S-Annen tjenesteyting	3.765	698	804	5.267
Sum sektor-/næringsfordeling	2.679.053	249.157	247.349	3.175.559
Selbu og Tydal	860.812	29.175	115.886	1.005.873
Stjørdal, Malvik og Trondheim	1.464.130	20.237	125.357	1.609.724
Øvrige deler av Norge	353.195	199.745	5.893	558.833
Utlandet	916		213	1.129
Gjennomsnitt²	2.679.918	226.903	230.015	3.136.836

¹ Etter individuelle nedskrivninger,

² Gjennomsnitt av inngående og utgående balanse

4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser ulike engasjementstyper fordelt på løpetider.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid (beløp i hele tusen)

Engasjementstyper	Inntil 1 måned	1-3 mndr	3-12 mndr	1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Sum
Utlån og fordringer	427.683	20.456	88.062	478.450	1.664.702		2.679.353
Ubenyttede rammer	96.439		55.852	96.866	0		249.157
Garantier	1.882	964	2.202	43.296	199.005		247.349
Sum	455.717	21.150	205.496	587.211	1.828.540		3.098.114

¹ Etter individuelle nedskrivninger

(Kassekreditter er medtatt under intervall inntil 1 mnd.)

4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantiansvar

Matrisen nedenfor viser misligholdte og tapsutsatte utlån, individuelle nedskrivninger på utlån samt avsetninger på garantiansvar fordelt på typer av motparter og geografiske områder.

Type motpart	Misligholdte engasjementer	Tapsutsatte engasjementer	Samlede nedskrivninger ¹	Resultatførte nedskrivninger ¹ siste år	Avsetninger på garantier
Personkunder	14.117	4.328	4.665	414	0
A-Primærnæring				0	0
C-Industri		7.305	6.959	1.769	0
F-Bygg og anlegg	1.984			0	0
G-Vareh./rep.motorv.	12	18.281	4.464	2.585	0
H-Transport/lagring	374			-1.500	0
I-Overnatt./servering				0	0
L-Oms/drift eiendom				-5.145	0
M-Teknisk tjenesteyting		103	100	100	
N-Forr.tjenesteyting				0	0
R-Kulturell virk/fritidsaktiv		1.389	224	-276	
SUM	16.487	31.406	16.412	-2.053	0
Selbu og Tydal	3.938	29.243	14.940	4.928	0
Stjørdal, Malvik, Trondheim	12.549	2.163	1.472	-6.981	0
Øvrige deler av Norge	0	0	0	0	0
Utland	0	0	0	0	0

1 Kun individuelle nedskrivninger

4.6 Endring i nedskrivninger på utlån og avsetninger på garantiansvar

Tabellene nedenfor viser utviklingen i nedskrivninger på utlån og avsetninger på garantiansvar for regnskapsåret 2012.

Endringer i nedskrivninger på individuell utlån og avsetninger på garantier siste år

	Utlån	Garantier	Sum
Inngående balanse	18.466	0	18.466
+Økte nedskrivninger på individuelle utlån/ avsetninger på garantier	12.472	0	12.472
+Nye nedskrivninger på individuelle utlån/ avsetninger på garantier	1.366	0	1.366
-Konstatert tap på tidligere individuelle nedskrivninger/avsetninger på garantier	10.774	0	10.774
-Tilbakeføring på tidligere individuelle nedskrivninger/avsetninger på garantier	5.118	0	5.118
Utgående balanse	16.412	0	16.412

Endringer i nedskrivning på grupper av utlån siste år

Inngående balanse	10.785
+/- Periodens nedskrivninger på grupper av utlån	-1.027
Utgående balanse	9.758

Årets nedskrivninger og gjenvinning på tidligere års nedskrivninger

	Utlån	Garantier	Sum
Periodens endring i individuelle nedskrivninger/avsetninger	-2.054	0	-2.054
Periodens endring i gruppenedskrivninger	-1.027	0	-1.027
Periodens konstaterte tap som det tidligere år er foretatt individuell nedskrivning for	10.774	0	10.774
Periodens konstaterte tap som det tidligere år ikke er foretatt individuell nedskrivning for	279	0	279
- Periodens inngang på tidligere års konstaterte tap	975	0	975
Periodens tapskostnad	6.997	0	6.997

4.7 Bruk av offisiell rating til kapitaldekningsformål

Etter standardmetoden vil kapitalkravet kunne avhenge av motpartens offisielle rating. Offisiell rating vil i liten grad være aktuelt for bankens lånekunder, men kan være aktuelt for utstedere av verdipapirer banken plasserer i. I så fall er det ratinger fra Standard & Poor's, Moody's og/eller Fitch som er aktuelle. Selbu Sparebank har pr rapporteringstidspunktet ingen engasjementer hvor ratingen påvirker kapitaldekningen.

4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav (morbank)

Matrisen nedenfor viser samlet engasjementsbeløp før og etter at det er tatt hensyn til sikkerheter (garantiansvar og finansielle sikkerheter) samt engasjementsbeløp som er fratrukket den ansvarige kapitalen.

Engasjementskategorier	Engasjementsbeløp etter sikkerheter	Fratrukket den ansvarlige kapitalen	Benyttede ratingbyråer	Andel sikret med pant ¹	Andel sikret med garantier ¹
Stater og sentralbanker	61.704		ingen	0 %	0 %
Lokale og regionale myndigheter	9.000		ingen	0 %	0 %
Offentlig eide foretak	9.912		ingen	0 %	0 %
Multilaterale utviklingsbanker	-		ingen	0 %	0 %
Internasjonale organisasjoner	-		ingen	0 %	0 %
Institusjoner	133.828	33.085	ingen	0 %	0 %
Foretak	357.572		ingen	0 %	0 %
Massemarkedsengasjementer			ingen	0 %	0 %
Engasjementer med pantesikkerhet i bolig	2.627.473		ingen	89,9 %	0 %
Forfalte engasjementer	18.042		ingen	0 %	0 %
Høyrisiko-engasjementer	-		ingen	0 %	0 %
Obligasjoner med fortrinnsrett	152.391		ingen	0 %	0 %
Andeler i verdipapirfond	3.000		ingen	0 %	0 %
Øvrige engasjementer	200.963		ingen	0 %	0 %
Sum	3.573.885	33.085			

¹ Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav. Andel regnet av engasjementsbeløp før sikkerheter.

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I enkelte tilfeller benyttes garantier fra banker eller regionale myndigheter. Selbu Sparebank benytter ikke kredittderivater.

Banken foretar ikke motregning av eksponeringer i eller utenfor balansen ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi. Sikkerhetsobjekter som er ukjente for oss, skal dokumentere sin verdi gjennom offentlig takst. På eiendommer i vårt primærmarked benyttes, i tillegg til takst, bankens egen markedskunnskap ved fastsettelse av verdi.

Verdivurdering av boligeiendommer oppdateres ved vesentlige endringer i markedet, ved større opplån og minst hvert tredje år.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon i typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

4.9 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Selbu Sparebank har pr. 31.12. ingen avtaler vedr. finansielle derivater.

5 Egenkapitalposisjoner

Aksjer, andeler og grunnfondsbevis deles vanligvis inn i tre porteføljer; handelsportefølje, øvrige omløpsmidler og anleggsmidler. Selbu Sparebank har anlegg aksjer som er beregnet til varig eie og bruk og i tillegg har banken andeler i pengemarkedsfond, disse er definert som andre omløpsmidler. Det er i innværende år ikke foretatt endringer i de benyttede regnskapsprinsipper.

Bankens styre har vedtatt i bankens policy for markedsrisiko at banken ikke skal investere direkte i aksjer eller egenkapitalbevis når det gjelder handels- og omløpsmidler.

Anleggspostene, det vil si poster beregnet til varig eie eller bruk, er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Beregningen av virkelig verdi baseres på informasjon om foretakets fremtidige kontantstrømmer, soliditet og fremtidsutsikter. Nedskrivning blir foretatt når virkelig verdi er lavere enn anskaffelseskost og verdinedgangen skyldes forhold som må antas å ikke være av forbigående karakter. Nedskrivningene reverseres når grunnlaget for dem ikke lenger vurderes å være til stede. Kun få av disse papirer i porteføljen er børsnoterte. I Pilar 3 omtales denne beholdningen som værende til strategiske formål.

Matrisen nedenfor viser egenkapitalposisjoner fordelt etter om de holdes for gevinstformål eller strategisk formål. Matrisen viser også type verdipapir og bokført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år, akkumulert urealisert gevinst/tap og hvor mye av dette som er medregnet i henholdsvis kjernekapital og tilleggskapital.

Egenkapitalposisjoner

<i>Beløp i millioner kroner</i>	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert gevinst/-tap i perioden	Urealisert gevinst/-tap	Herav medregnet i kjernekapital ¹	Herav medregnet i tilleggskapital ¹
Aksjer og andeler - gevinstformål						
- børsnoterte aksjer						
- andre aksjer og andeler						
Aksjer og andeler - strategisk formål						
- børsnoterte aksjer						
- andre aksjer og andeler	69.594	69.594	-921		-	-

¹ "Herav" sikter til urealiserte gevinster/tap

6 Renterisiko

Selbu Sparebank har identifisert følgende kilder til renterisiko:

- Utlån til kunder/andre banker
- Rentebærende plasseringer i verdipapirer
- Innskudd fra kunder
- Rentebærende verdipapirgjeld
- Annen rentebærende gjeld

Renterisiko på utlån til kunder oppstår i tilknytning til både flytende og fastforrentede utlån. I henhold til finansavtaleloven (gjeldende for privatpersoner) har banken en varslingsfrist på 6 uker før en eventuell rentøkning på utlån kan iverksettes.

Selbu Sparebank har ikke rentebinding på innskudd og utlånsporteføljen av betydning. I bankens markedspolicy, vedtatt 21.04.2013, står det at bankens samlede renterisiko kan maksimalt utgjøre 3,5 MNOK. Dette beregnes som samlet estimert verdiendring for alle rentebærende poster og rentederivater ved ett prosentpoengs endring i alle renter (parallellskift i rentekurven). Beholdning uten renteberegning tas ikke med i beregningen.

Bankens plasseringer i rentebærende verdipapirer består hovedsakelig av papirer med flytende rente som reguleres kvartalsvis. Fra vår meglerforbindelse mottar vi månedlige kurs- og renterisikooversikter som inngår i bankens styring av renterisiko.

Renterisiko knyttet til kundeinnskudd oppstår også i tilknytning til både flytende og fastforrentede avtaler. Når det gjelder kundeinnskudd er varslingsfristen i finansavtaleloven også endret til 6 uker.

All rentebærende verdipapirgjeld er lagt ut med flytende rente knyttet til 3 måneders NIBOR og kvartalsvise rentejusteringer.

Renterisikoen styres etter vedtatte rammer og begrensninger (hovedsakelig basert på bankens forvaltningskapital) i følgende policyer:

- Risikopolicy
- Markedspolicy

7 Styring og kontroll av risiko

7.1 Formål og prinsipper for ICAAP

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Denne kapitalbehovsvurderingen skal være fremoverskuende, og dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til bankens nåværende og fremtidig risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) også må vurdere kapitalbehovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer m.v.

Fremtidige tap kan deles inn i forventede tap og uventede tap. Forventede tap kan betraktes som en driftskostnad og forutsettes dekket over den løpende driften. Den løpende driften kan også betraktes som et førstelinjeforsvar mot uventede tap. I kapitalbehovsvurderingen legges det imidlertid til grunn at uventede tap ikke dekkes over driften, med skal dekkes av kapital. Kapitalbehovsvurderingen innebærer følgelig at banken beregner hvor mye kapital som trengs for å dekke opp for fremtidige uventede tap.

Disse beregningene gjøres på ulike måter for ulike risikoer, og er basert på ulike forutsetninger. Det er en implisitt forutsetning om at det ikke beregnes kapital som dekker alle tenkelige tapsutfall. Det er imidlertid benyttet konservative forutsetninger i beregningene.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Banken har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleransen kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoer, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoene. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Banken har videre, basert på en overordnet risikotoleranse, etablert et ønsket nivå for kapital. Dette nivået er benevnt bankens kapitalmål.

I fastsettingen av bankens kapitalmål inngår bankens internt beregnede kapitalbehov, men banken gjør i tillegg en vurdering av forventninger og krav fra bankens omgivelser. Bankens overordnede risikotoleranse innebærer at kapitalmålet alltid vil være høyere enn bankens internt beregnede kapitalbehov.

Bankens kapitalmål og overordnede retningslinjer for kapitalbehovsvurderingen ble sist vedtatt av bankens styre 15.11.2012. Administrasjonen gjennomfører de relevante vurderinger og beregninger og fremlegger dette for styret. Formålet med denne dokumentasjonen er å beskrive vurderinger og aktiviteter som Selbu Sparebank har gjennomført i forbindelse med ICAAP-beregningen i banken, knyttet til metoder og resultater for evaluering av bankens risikoprofil og kapitalbehov.. Styret er aktivt med i prosessen.

Bankens interne kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og beregning av kapitalbehov for følgende risikoer:

- Kredittrisiko
- Likviditetsrisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Eiendomspriserisiko
- Forretningsrisiko
- Omdømmerisiko
- Strategisk risiko

Beregning av kapitalbehov for enkeltrisikoeer gjøres ved hjelp av ulike metoder, herunder bruk av stresstester i form av følsomhetsanalyser. I slike følsomhetsanalyser fokuseres det på betydningen av endringer i én enkelt variabel. I tillegg gjennomfører banken stresstesting i form av scenarioanalyse som er ment å vise betydningen for banken samlet sett av samtidige endringer i flere relevante faktorer. Banken gjennomfører også egne stresstester av likviditetsrisiko.

7.2 Styling og kontroll av enkeltrisikoeer

Risikostyring er viktig for at banken skal nå sine mål, og er et sentralt element i bankens daglige drift og i styrets fokus. Selbu Sparebank har i det overordnede strategiarbeid, de vedtatte policydokumenter og i bankens risikovurdering og intern kontrollrutiner en god oppfølging og kontroll med de risiki som banken utsettes for.

Policy for styling og kontroll sammen med bankens risikopolisy er de overordnede dokumenter som definerer alt arbeid med risiko i Selbu Sparebank. I tillegg er bankens finansielle risikoer kredittrisiko, likviditetsrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko.

Styret behandler hvert kvartal en periodisk risikoreport som er en totaldokumentasjon over bankens risikoeeksponering, samt porteføljevurdering innenfor de ulike risikoområder. I tillegg har styret etter fastlagt plan en årlig gjennomgang av bankens overordnede strategi- og policydokumenter, blant annet relatert til bankens risikostyring og intern kontroll.

Styret vil ved den årlige gjennomgang, revisjon og behandling av overordnet risikodokument tilstrebe å fastsette bankens prinsipper for risikostyring og intern kontroll. Styrets risikopolisy legger vekt på at banken skal ha en lav til moderat risiko for bankens samlede virksomhet.

7.2.1 Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som risiko for tap knyttet til at bankens lånekunder ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at etablerte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Kredittrisiko omfatter også tapsrisikoeen knyttet til avgitte garantier for oppfyllelse av kunders forpliktelser.

Banken skal kunne betjene de fleste potensielle lånekunder innenfor bankens geografiske nedslagsfelt, og skal ha moderat kredittrisiko i utlånporteføljene. Utlån i personkundemarkedet skal i hovedsak sikres med pant i bolig eller andre realiserbare eiendeler. Utlån til næringskunder skal utgjøre en begrenset andel av samlede utlån. Banken skal ikke yte lån til foretak innenfor antatt spesielt risikofylte bransjer.

7.2.2 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risikoeen for at banken ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering.

Generelt vil lavere likviditetsrisiko innebære høyere finansieringskostnad. Banken står derfor overfor en avveining mellom bankens samlede innlånskostnad og bankens samlede likviditetsrisiko. Bankens likviditetsrisiko skal være lav. Dette innebærer at banken skal være forsvarlig og langsiktig finansiert og i hovedsak være finansiert med innskudd. Banken skal også ha en likviditetsbuffer som sikrer tilgang på finansiering i krisesituasjoner.

7.2.3 Markedsrisiko

Med markedsrisiko forstås her risiko for reduserte verdier av bankens eiendeler som følge av svingninger i markedspriser for finans- og realaktiva.

Markedsrisiko er ikke et kjerneområde for banken. Banken skal ikke aktivt ta posisjoner og kun ha markedsrisiko som følge av bankens inn- og utlånsaktivitet og bankens behov for likviditetsforvaltning i rentebærende papirer. Markedsrisiko, over et visst omfang, som oppstår som følge av dette skal avdekkes slik at faktisk eksponering er lav.

7.2.4 Operasjonell risiko

Dette er en risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser. Definisjonen omfatter juridisk risiko, men ikke strategisk risiko eller omdømmerisiko som vurderes særskilt.

7.2.5 Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko defineres som risiko for tap som følge av konsentrasjon om:

- Enkeltkunder
- Enkelt bransjer
- Geografiske områder

7.2.6 Eiendomspriserisiko

Denne risikotypen defineres som risiko for uventet verdifall på institusjonens eiendommer eller i porteføljer av eiendomsinvesteringer, eller uventede tap på lån til datterselskaper som er eiendomsselskaper.

7.2.7 Forretningsrisiko

Forretningsrisiko defineres som risikoen for uventede inntektssvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeatferd og endret konkurransesituasjon.

7.2.8 Strategisk risiko

Risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp.

7.2.9 Omdømme risiko

Risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, eiere og myndigheter. Tillitskrisen kan ramme banken alene eller hele Terra Gruppen.